

tagen naar det er vanskeligt — for ikke at sige umuligt — at laane andre Steder.

Der kan maaske nok være noget at rette ved Forslaget, men det er min Opfattelse, at det vil være en Betyggelse for, at denne Renteregulering ganske anderledes vil være i Overensstemmelse med de faktiske Pengeforhold, end som Forholdene ere nu. Derfor vil jeg anbefale Lovforslaget til Vedtagelse, og jeg vil gerne give min Tilslutning til, hvad det ærede 3die Medlem for 6te Kreds (M. Sørensen) sagde, at vi skulde fremskynde Forhandlingerne om dette Lovforslag saa meget som muligt, for at det kunde komme til at træde ud i Livet. Jeg tror, det vil gøre Gavn mange Steder.

Bojsen: Jeg tror, det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen) har gjort sig skyldig i adskillige Overdrivelser. Jeg kunde være tilbøjelig til at sige, at det ærede Medlem har villet skyde Graaspurve med Kanoner, thi det foreliggende Forslag har virkelig ikke den Rækkevidde, som han forudsatte. Dersom det virkelig var et Forsøg paa at binde Renten, saaledes at der her i Landet ikke maatte gives mere i Rente, end hvad denne Kommission bestemte, vilde det sikkerlig i højeste Grad være et Brud paa Friheden. Man maa forudsætte, at Pengene ere en Vare, der har sin Pris og det en vekslende Pris, ligesom alle andre Varer. Men dette Forslags Hensigt er heller ikke at fastsætte en saadan Pris, her er kun Tale om, at Staten har givet visse Begunstigelser til visse Pengeinstitutter, hvoraf den ene er Stempelfrihed og den anden Tilsyn. Jeg tror, at dette, at Staten fører Tilsyn med visse Pengeinstitutter, er en Fordel for dem. Det er en Reklame for dem, det gør, at Sparerne kunne være mere sikre. Med Hensyn til disse to Begunstigelser bestemmer Loven, at til de Sparekasser, som ville gaa saa højt op med Renten, at man kan forudsætte, at de maa indlade sig paa Spekulationer for at frembringe dette høje Udbytte, vil Staten ikke give sine Begunstigelser. Det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds forudsatte, at det var en agrarisk og reaktionær Tendens, som bar dette Lovforslag frem, han forudsatte, at Hensigten blot var den at skaffe billige Laan til Proprietærer. Jeg maa dog have Lov til at sige dertil, at saa vidt mig bekendt er der i de senere Aar fra Sparekassernes Side kun ydet ganske overordentlig faa Prioritetslaan. Landmændene søge i vore Dage til Kreditforeningerne og faa deres

Laan der efter Kurser, som for Tiden ere meget lave, men Sparekasserne have, saa vidt jeg ved, ikke haft disponible Midler i nogen høj Grad at laane ud just i Landejendomme, og jeg tror derfor heller ikke, man kan sige, at det er fremsat for at skaffe billige Laan. Man kunde lige saa godt vende det om og sige, at denne Lov netop er til at værne om Sparernes Interesser. Dersom nemlig en Sparekasse bliver ledet saaledes gennem Spekulation, at Indskyderne, uden at vide af det, pludselig opdage, at de have mistet Halvparten af alle deres Penge, saa ere Sparerne i højeste Grad daarlig tjente dermed. Men det, som man her ønsker, er altsaa, at Staten ikke vil gøre Reklame for en Sparekasse af den Slags; en Virksomhed af den Art faar ikke Stempelfrihed og heller ikke Tilsyn fra Statskassens Side. Jeg tror derfor, at det Hensyn til de billige Laan for Landmændene kan man godt her holde udenfor. Det vil være i høj Grad uheldigt, dersom vore Sparekasser og Banker under denne Konkurrence ligesom ægge hinanden op til at foretage uheldig Anvendelse af de Midler, der ere betroede til dem. Jeg tror, at det, som blev sagt i Gaar af det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) er rigtigt, nemlig at det, som det ved en Sparekasse fremfor alt kommer an paa, er, at de ikke tabe de Skillinger, der ere sparede sammen, det gælder om, at de ere fuldt ud sikre. Og jeg tror, at vore Sparekasser hidtil have vist, at den Maade, hvorpaa deres Penge har været anvendt, har været god. Jeg tror ikke, at de Tab, der ere lidte, ere lidte paa Grund af Pengeanvendelsen. Jeg har set, at der er enkelte smaa Sparekasser, det er gaaet meget uheldigt, men det er af ganske andre Grunde; det er ikke ved den Maade, hvorpaa der har været disponeret over Pengene, men det har været ved daarlige, bedrageriske Forretningsførere; det have vi set adskillige Steder. Men i det hele have Sparekasserne formaaet at anbringe deres Penge fuldt ud sikkert, og derigennem ere Sparerne blevne sikrede. Hvis man nu skulde tænke sig dette Kapløb fortsat mellem Banker og Sparekasser om, hvem der kan give den højeste Rente, maa begge Parter til at indlade sig paa Spekulation, hvilket kan blive i høj Grad usikkert for Sparerne. Og disse mærke det jo ikke, de kunne ikke saadan kontrollere den Ting. Og Følgen deraf er, at Sparerne kunne blive udsatte for at miste en Del af deres Penge, og det er meget værre for Sparerne, end om de skulde nøjes med en mindre Rente.